

Leto VII.

V Ljubljani, 30. decembra 1911.

Štev. 12.

MILA DOBOVA:

Moško in žensko delo.

Vsak moški, ki ne razpolaga z mnogimi tisočaki, ali ki ni največji lenuh, ima dandanes svoj poklic, svojo službo. Ali življenske razmere so se tako shujšale, da mora tudi žena nižjih in srednjih ter včasih celo višjih slojev takisto iskati zasluzka, ker sicer ni možno preživljati rodbine. Tako teži danes ženo večinoma dvojna peza: delo v poklicu in delo doma. Ko je mož izvršil svoj posel v uradu, v tovarni, v delavnici ali kjerkoli, ko so minile njegove ure dela, tedaj ga navadno čaka resničen delopust, svoboden je in se lahko spočije in nabira novih moči za naslednji dan. Njegove delavne sile niso napete do skrajnosti, ker ima vedno toliko časa, da se telesno in duševno opomore in si tako ohrani dobro voljo in zdravje. Izobrazuje se lahko, čita, telovadi ali se bavi s kakim drugim športom, kar je vse potrebno, da si človek ohrani neomajano delavno moč.

Vse drugače pa se godi ženski, ki mora izvrševati poleg gospodinjskega še kak drug poklic. Ako dela izven hiše, tedaj so jej odmerjene za delo tudi gotove ure. Toda doma jo čaka cel kup novih dolžnosti, pa najsi živi pri starših, ali pa da je omožena. Tu je zlasti gospodinjstvo, ki sloni deloma, ali pa tudi popolnoma na njej. N. pr. naša delavka gre navadno že zjutraj utrujena z doma, dela ves dan, in prišedšo zvečer domov jo čakajo novi opravki

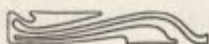
Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastoj naj pošlje svoj naslov Kolijski tovarni v Ljubljani.

in nove skrbi. Četudi niso razmere povsod tako obupne, vendar je res, da čaka ženo-gospodinja vedno še kaj, kar mora narediti sama in kar se ne da odložiti. Pospravljanja, šivanja, čenjenja jej nikoli ne zmanjka. Če hoče še otroke nadzorovati vsaj nekoliko pri učenju, tedaj jej mine v delu čas počitka in odmora. Delo jo že čaka, ko vstane s postelje in delo stoji še poleg nje, ko lega pozno v noč spat. Ženski, ki izvršuje poleg poklica gospodinje in matere še kak drug poklic, treba posebne preudarnosti ter velike telesne in duševne svežosti, sicer ne zmore vsega in mora prej ali slej omagati. Saj o kakem odpočitku skoraj ne more biti govora. Žena ne more nikdar izpreči, da bi si nabrala dovolj novih moči. In vendar bi bila odpočitka celo mnogo bolj potrebna kakor mož. To pa zato, ker porablja več moči, kakor mož. Ne samo, da mora žena poleg dela v svojem poklicu še doma vsak dan po več ur delati, jo uničuje ali vsaj slabi predvsem razno vrstnost velikih in malih, malenkostnih dolžnosti, ki pa so vse toli važne za vzdrževanje reda in miru v hiši. Žena ne more nikoli za dalje časa posvetiti svojih misli eni stvari, ker na treh, štirih straneh je treba njenega sodelovanja. Vedno nanovo mora odtrgati svoje misli od prejšnje stvari ter jih obrniti drugam. Pa najsi tudi izvršuje samo ročno delo, delo brez sodelovanja duha, je slabo in brez vrednosti. To ve vsakdo, ki zna delati. A pretrgati kar nagloma red svojih misli in jih združiti na povsem drugačen predmet, tega ni zmožen vsak moški; od ženske pa zahtevamo to kot nekaj samo ob sebi razumljivega. To je tudi vzrok, da so nekatere ženske raztresene, zdražljive in površne, kar je seveda na škodo njihovemu delu in vsemu njihovemu bitju. Ljudje, ki malo mislijo, pa menijo, da je raztresenost in površnost splošna in menda prirojena lastnost ženske, kâli. Dalje zahtevajo tudi spolne funkcije od ženske precejšno mero življenske moči, tembolj če izvršuje ženska kar dva poklica. Ženska, ki je delavka, soproga, mati in gospodinja, dela najmanje za dva moža.

Znana filozofinja-pisateljica Ellen Keyeva zahteva, naj bo mati samo mati, gospodinja samo gospodinja. Seveda ne sme pri tem zanemarjati svoje duševne izobrazbe in se mora zanimati za vse važnejše, kar se vrši okrog nje in po svetu. Želeti bi bilo, da bi se mogla ta zahteva uresničiti in bi se s tem približali idealu. Toda menda ni bilo življenje še nikdar tako težko kot je sedaj; današnja draginja zahteva neizprosno, da dela vsa rodbina;

Zahtevajte cikorijo

le tako je možno tudi srednjim in nižjim slojem zmagati v boju za obstanek. A ženske ne smemo misliti samo na danes in jutri ter si moramo privoščiti včasih kako uro miru in počitka ter duševnega razvedrila. Le tako bo naše delo res dobro in se nam ne bo bati, da omagamo že sredi pota.

MANICA KOMANOVA:

Moja zvezda.

(Božična črtica).

Božična noč, srečna noč . . .

»V tej blaženi noči vidijo nekateri srečni ljudje ravno o polnočni uri na nebu svitlo zvezdo, katere se drži zlat križec. Ta zvezda pomenja srečo za vsakogar, kdor jo vidi. Seveda jo morejo videti le oni, ki so v popolni milosti božji!«

Tako nam je pravila mama in užaljena je bila, ako jej nismo verjeli.

Da, da, bilo je lansko božično noč, ko mi je prigovarjala zlata mamica, naj grem iskat »srečno zvezdo!« A jaz je nisem slušala. Sedla sem k peči poleg nje ter se začela razgovarjati z njo to in ono. Žalostne misli so mi vstajale v duši, a skušala sem jih dobri mamici prikriti. Slutila sem namreč, da bom morala prav kmalu oditi po svetu in da nocoj zadnjič obhajam sveti večer v hiši, kjer mi je tekla zibelka, v hiši na katero me priklepa tisoč srečnih spominov . . .

Zrla sem nepremično v milo mamico in zdelo se mi je, da zrem v ono »srečno božično zvezdo«, ki mi zatone kmalu — prekmalu . . .

Kakor sem slutila, tako se je zgodilo. Še tisto leto smo dobili v hišo novo gospodinjo, ki je zavzela moje mesto, a jaz sem morala po svetu.

Poslovala sem se od rodne hiše z ono nepopisno bridkostjo v srcu, ki jo okuša le oni, ki hodi po tisti poti, na katero sem bila primorana stopiti jaz!

Ej, pot od doma je grenka, grenka!

Toda usoda naša je mnogokrat brezčutna in neusmiljena ter se igra z nami kakor veter s travnimi bilkami. — — —

v korist obmejnim Slovencem!

V svetu sem se kmalu privadila novemu življenju. Našla sem ljudi, ki sem jih ljubila in oni so ljubili mene. A vkljub temu se me je mnogokrat z neko neodoljivo silo pollaščalo hrepenenje po domu, po mami in njeni ljubezni, da, pa oni ljubezni, ki jo more gojiti do svojega otroka le mati in nihče drugi na svetu

In tako se je zopet nagnilo leto in zopet je napočil sveti večer.

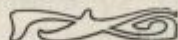
O, s kolikim veseljem sem ubrala pot pod noge, hoteč doma obhajati božično noč! Z nebesnega oboka so začele vedno pogosteje gledati name zvezde, ki so s svojo lučjo še bolj podžigale v meni hrepenenje, videti čim preje mojo »srečno zvezdo«, oblagodarjeno z bogatim žarom materine ljubezni !

Že sem se bližala domači vasi. Tupatam me je ustavil kak znanec, prijazno vabeč, naj stopim z njim v hišo, da praznujem pri njem sveti večer. Toda gnalo me je z vso silo naprej proti rodni hiši

Mamica je že čakala name. Prihitela mi je naproti ter me odvedla v hišo.

In zopet sva — kakor pred letom — sedli k peči ter se zapletli v živahen pogovor.

In ko sem zrla v ta dobrosrčni obraz, ko sem stiskala njene vele roke, tedaj me je prevzela vso ena sama velika želja, a to ni bila več želja, ampak globoka pobožna molitev, ki je kipela iz dna otroškega srca tja gori nad oblake: naj bi dobrotno nebo še mnogo let pustilo sijati v morje mojega oblačnega življenja mojo najlepšo, mojo najsvitlejšo zvezdo — materino srce!

VIŽMARSKA:

Božična noč . . .

Božična noč, čarobna ti,
ko Krist Zveličar se rodi,
ko angelji na zemljo spó
in sveti mir ljudem nesó!
Povsod je mir —; le v prsih tu
ni najti srečnega miru,
in kakor druge dni, noči,
srcé nemirno mré, trpi.
Zakaj mu mir
je nemogoč?
Saj je nocoj
božična noč!

Zaspim . . . Krilatcu zrem v oči,
ki tja za cerkev kaže mi,
kjer mrtví spe —; »Glej prostor tam,
oj, ni vabljev živčim vam,
a vendar tam je mir doma,
ki svet ga hrupni ne pozna.
In kadar tja te položé
prejelo mir ti bo srcé!
Tam umiri
se slednja stvar,
poprej nikjer,
poprej nikdar!«

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

VIKICA :

Za služkinje!

Di ga menda slovenskega lista, ki bi bil nam služkinjam tako pristopen, kakor je »Slovenska Gospodinja«. Žal, da se le malokdaj tudi kako navadno dekle oglasi v njej. Zato sem se jaz osmelila ter sem napisala par vrst, zanašaje se na slavno uredništvo, da gotovo tudi od nas priprostih deklet sprejme kak dopis. — Ves svet napreduje in se izobrazuje, zakaj bi si tudi me ne prizadevale, da se pomaknemo malo višje. Razni stanovi imajo ta in ona društva, organizacije i. t. d., v katerih se izobrazujejo in vzpodbujajo k dobremu; le za nas služkinje se v tem oziru nihče ne briga in smo pripuščene precej same sebi, zatorej ni čuda, če se toliko in toliko deklet potujči in izneveri Sloveniji. Naše sestre v Egiptu imajo baje lep dom, ki se v njem shajajo in prirede celo tuintam kako predstavo; tako si pomagajo do omike in do lepšega življenja. In to imajo one tam daleč v tujini, me v središču slovenske zemlje pa nimamo ničesar! Ali bi ne bilo dobro, da si ustanovimo vsaj nekak duševni dom, središče, kjer bi se srečavale naše misli, naša stremljenja? In ta dom naj bi nam bila »Slovenska Gospodinja«!

Kakor sem že zgoraj omenila, napreduje ves svet; zatorej zahtevajo že tudi od nas več: da smo izobražene, da govorimo lep, čist slovenski jezik, da se znamo lično in snažno oblačiti in spretno kretati. V današnjih časih ne zadostuje več, da ima človek samo krepke roke in močne noge, treba je tudi bistre glave in izobrazbe. Žal, da naša dekleta nočejo tega uvideti; večini je glavna ideja ta, da se oblačijo prevzetno in šopirno, če se tudi potem pod lepo obleko skrivata prazna glava in puhlo srce. Ker pa jim dostikrat njihov zaslužek ne zadošča, se poprimejo vsakovrstnih nedopustnih pripomočkov. In te izgubljene ovce nam jemljejo vsem čast in poštenje; saj nas ljudje sodijo potem splošno po onih slabih, dasi nam delajo s tem krivico. — Slovensko ženstvo je zmiraj slovelo; sicer je res naše stališče precej revno in ne moremo polagati lavorjevih vencev majki Sloveniji na glavo, ker primanjkuje nam potrebnih zmožnosti in tudi časa in gmotnih sredstev; toda kar lahko storimo, to nas sveta dolžnost veže, da moramo storiti. Vsaj sramote ne delajmo našemu, revnemu, že itak dovolj zaničevanemu narodu, da bi nam potem naši nasprotniki

Zahtevajte žvezdno cikorijo!

očitali: Take in take so Slovenke. Ne, predrage tovarišice! O nas, slovenskih dekletih se ne sme nič slabega slišati! Skrbimo torej, da bomo pridne, marljive in značajne ter ponosne na svojo dekliško čast, ki naj nam bo dragocen zaklad. Vsaka ženska je dolžna paziti na svojo čast; v prvi vrsti pa moramo me služkinje gledati na to. Ako storimo tako, nas bodo pač naše gospodinje rajše imele, in tako si same ublažimo svoj položaj, ki res ni vedno posebno prijeten, a tudi ni tako napačen, kakor si domišlja marsikatera.

Mogoče katera poreče: Kako pa se naj izobrazujem? Beri veliko, kolikor ti dopušča tvoj prosti čas; in sicer beri dobre, podučne knjige, oziroma časopise in kmalu se bo začelo svitati v tvoji duši. Menim, da so dobre knjige edina lestva, po kateri se tudi me lahko dvigamo za drugimi stanovi na poti omike. Tudi včasih iti v gledališče je koristno, saj slišimo tam lep slovenski jezik in dobimo smisel in posluh za lepo petje in godbo. Sploh pa moramo imeti za vse dobro odprte oči, ušesa in srce; tako se nam bo razširilo naše duševno obzorje, bistril se nam bo duh in blažilo srce. K vsemu temu nam je pa seveda treba mnogo dobre volje in vztrajnosti, a pokažimo, da zmoremo tudi to, in zadovoljni bodo z nami drugi in me same s seboj; zadovoljnost pa je — sreča.

VIŽMARSKA:

Po zimi.

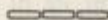
Zima ovila
vse v snežni je prt,
v celej naravi
kraljuje le smrt.

V klancu pa deca
veselo kriči,
s smehom se vklada
na male sani

Srečna si, srečna
brezskrbna dečad,
v zimi najhujši
ti cvete pomlad!

Poetom.

Čujte moj proseči klic,
vi poeti,
jenjajte ljubezni že
slavo peti!
Mar še ni dovolj solzâ
porodila?
Mar še ni dovolj gorjâ
provzročila?
Ni dovolj še sreče zvezd
utrnila?
Žitij mladih ni dovolj
upihnila?
Čujte moj proseči klic,
vi poeti,
Jenjajte ljubezni že
slavo peti!

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

VLADIMIR VASILJEVIČ:

Žrtev . . .

Slika iz koroških gor.

Ondi, kjer je stala kočica zapuščenega kamnoseka, je bila dolina ozka in neprijazna. Uborna koliba je čepela prav tik ceste, tako, da se je moglo iz prepreženih oken mimoidoče dobro videti.

Krvalo-rdeči soj zahajajočega solnca se je odbijal od postelje, v kateri je spal otrok, očitno bolan. Kraj nje je čepel mož, razoranega lica, motnih, rdeče obrobljenih očíj.

Mrak je vstal iz kotov. Zaspano se je raztegnil in postajal vedno večji.

Kamnosek je vstal, poljubil otroka, se splazil k luči in jo upihnil. Nato je izginil skozi duri.

Noč je padla na zemljo in mrzla jesenska sapa je briła. Na nebu so migljale zvezde. Svetli mesec, skoraj poln, je priveslal nad goro, preko ceste so legle črne sence in zabliskal se je kos stekla na cesti . . .

»Mora biti!« je mrmral kamnosek in s težkimi koraki je korakal za hišo. V majhnem hlevcu je nepotrpežljivo meketala koza.

»Saj grem, saj grem,« je dejal z votlim glasom in jo gladil po hrbtu. Odvezal jo je od jasli ter jo peljal na prosto.

»Ne tako hitro, ne tako hitro!« je rekel in pridržaval kozico, ki je silila na bližnji pašnik — prav tik ceste; a ta pašnik ni bil njegova last, ampak občinska.

Prišedši na cesto, je postal kamnosek, sklonil glavo in se zamislil. Kozice ni hotel še izpustiti, kakor da se boji . . .

* * *

Bilo je pred leti. Občina je bila takrat še vsa v slovenskih rokah. On je bil ugleden župan ter užival splošno spoštovanje.

A prišlo je nekega dne od severa sem nekaj ljudi z vozovi, in govorili so njemu tuj jezik. Naselili so se v vasi. Imeli so mnogo denarja in kmalu so začeli trgovati. Spočetka so bili naši ljudje nezaupni in jezni. A s časoma so se jih privadili in začeli so z njimi občevati. Tujci so ustanovili svojo šolo, v katero so zvabili večino sinov in hčera slovenskih mater.

ki se prodaja v korist narodnih društev!

Zastonj je zaklinjal župnik domačine, naj puste tujce ter jim pravil o domovini — zastonj! Posmehovali so se mu. In tujci so jih klicali v gostilne in jih navduševali za svoje nazore in svoje — koristi.

A prišlo je še slabše. Njega so primorali odložiti županovanje, ker ni bil njihovega naziranja, njihovih načel. Ostal je Slovenec z dušo in telesom. In zato so ga sovražili vsi . . . Končno so ga pripravili na beraško palico ter mu ponudili službo vaškega kamnoseka.

Kaj je hotel? Moral jo je sprejeti, da je preživel sebe, ženo in otroka!

Toda že itak slabotna žena ni mogla preboleti tega udarca. Dolgo je bolehal in nekega dne je umrla. Odslej je morala koza rediti njegovo dete. Od začetka se ni nobeden zmenil, da je pasel na občinskih tleh.

Nekega dne mu je občinski tajnik — prepovedal pasti.

Kam naj gre z ubogo živalico? Moj Bog, saj ni bilo daleč okoli nobenega pašnika! Kje naj vzame krmo?

Neka posebna trmoglavost ga je obšla. Ali niso pasli kmetje celih čred koz visoko gori na planini? In njemu je prepovedano pasti na golih, pustih pobočjih njegovo edino žival? . . .

Ne, zase ni toliko potreboval mleka, a dete, dveletno bolno dete ga je potrebovalo. In pognal je vkljub prepovedi kozo zopet na pašo.

Ali dolgo to ni ostalo skrito. Bil je kaznovan. Zadnje, krvavo pridobljene denarje so mu vzeli. A ker to ni zadoščalo, so mu odtrgali še od mesečne plače.

»Menda si zapomniš, kaj se pravi prepovedi prelamljati,« je rekel z osornim glasom župan, ko mu je odtrgal od plače.

»Moj otrok — moj bolni otrok potrebuje mleka,« mu je odgovoril z jokajočim glasom kamnosek.

»Kaj meni mar? Naj ti pomagajo tvoji ljudje! Saj si pravil, da so tako dobri,« je s posmehom odvrnil župan.

Kamnoseku se je zbudilo sovraštvo do tega potujčenega, človeka, da je siknil:

»Izdajica!«

Od tega časa ni več pasel . . .

* * *

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

In sedaj je zopet tu . . .

Obotavlja je izpustil kozico in gledal, kako je vesela skakala po obraščenih skalah.

Še je zrl nekaj časa za njo, naposled je šel po cesti gori in doli, da bi videl, ali ni nihče zapazil njegovega početja.

Noč je tiho plula nad spavajočimi gorami. Svečan mir je vladal v naravi. Le potok je skrivnostno pel svojo pesem v dolini . . .

Ko je prišel kamnosek do kočice, se je zopet ustavil, stopil k hlevu in na široko odprl vrata. Vedel je, da se bo koza podvzela ter sama prišla v hlev.

Naposled je šel v kočico. Vrgel se je v kot, kjer je bilo malo slame na tleh in hotel spati. A strah, da bo zasledovan, mu je preganjal spanje.

Končno je zaspal . . .

Ali dolgo ni maral spati, kar ga je nekaj strele podobnega prebudilo.

Sklonil se je na postelji in poslušal. Bilo je zopet vse mirno. Radovednost ga je gnala vun. Hitro se je oblekel ter šel gledat v hlev. Toda bil je prazen. Pazno je motril bližnja pobočja, da bi zagledal kozo, a ni je bilo.

»Morda je zdrknila kaka skala v dolino,« si je mislil; verjeti tega pa ni hotel.

Prišedši zopet v kočico, se je vrgel oblečen na slamo. Nekak nemir se ga je polastil in buljil je z očmi v strop. Nakrat se mu je zdelo, da sliši korake na cesti. Sklonil se je in poslušal. — Čuj — koraki so se bližali — še bližje — ustavili so se pred njegovo kočico . . . Trda pest je udarila na duri. V skoku je bil pri vratih.

»Kdo je zunaj?« je vprašal obotavlja se s tihim glasom, da ne bi zbudil mirno spečega otroka.

»Odpr!« mu je odgovoril zunaj stoječi s hripavim glasom. In zdrznil se je kamnosek in čutil, da mu je izginila vsa kri iz obraza . . .

Bil je to glas občinskega tajnika, ki se ga je najbolj bal in ga sovražil.

Kamnosekova roka se je tresla, ko je prijela ključ, da bi odprla.

Zahtevajte Molinsko žitno in sladno kavo!

A zakaj naj bi se bal? Ali je mar hudodelec? Morda je zapazil kozo? In tudi če jo je — ali je to hudodelstvo? Ne, ne, in stokrat ne, storil je, kar je moral kot oče storiti!

Odpri je . . .

V srebrnem luninem svitu je stal pred njim tajnik s puško na rami, kakor pošast.

»Bog s teboj.« je rekel tajnik z osornim glasom, »ne smeš se jeziti, da sem ti naredil podoknico, kakor svoji ljubici.«

Obmolknil je in gledal izzivajoče v kamnosekov obraz.

»Kaj hočeš?« je vprašal kamnosek nakratko.

»Hotel sem ti le reči, da bo tvoji ubogi kozici gori pri studencu premrzlo, ako ne greš hitro ponjo«. Medtem je potegnil puškino cev tako k sebi, da se je v mesečini grozeče zablislila.

In zdrznil se je kamnosek in tiho izustil kletvico.

»Hvala lepa za trud,« je odvrnil in lovil sapo. Zastonj si je prizadeval, da bi dal glasu tisto zaničevanje in posmehovanje, ki ga je zapazil pri nasprotniku.

»Lahko še malo počakaš — saj s-m kozico pokril z vejicami«, je nadaljeval nočni obiskovalec.

»Kaj naj pomeni to?« je siknil kamnosek, ker ni tajnika dobro razumel.

»Da, da, moj dragi — to je neka posebna zgodbica: najprej sem tvojo žival ustrelil in nato z vejicami pokril.«

In surovo se je zasmel.

»Ti si ustrelil mojo kozo?« je zbruhnil kamnosek, težko sopihajoč.

»Ha, ha, seveda!« je potrdil tajnik, »prepovedano ti je bilo pasti na tem pašniku.«

Zamolkel krik se je izvil iz prsij nesrečnega kamnoseka.

»Ustrelil si jo? — — Mojo kozo si ustrelil?« je izustil ječaje in s trudom; njegove pesti so se st snile in vzdignile.

»Pomiri se!« je odgovoril tajnik s poudarkom in medtem še tesneje stisnil puško.

»Nesramni tat — ti! . . . ti! . . .«, je kričal kamnosek besneč, »Ti — tat — morilec — izdajica! . . .«

»Tat? Morilec? Ha, ha. Zaradi teh imen se boš še zagovarjal!« mu je odvrnil tajnik in žvižgaje samozavestno odšel. —

Zahtevajte cikorijo

Kakor pijan se je opotekal kamnosek proti postelji, kjer je spal bolni otrok, sedel je na rob bornega ležišča.

Doigo je sedel kamnosek: uro za uro. Povesil je glavo na prsi in sklonil roke. Nobene besede, nobenega vzdihljaja ni bilo slišati iz njegovih ust.

Daniti se je začelo... Vstal je, šel v kuhinjo in prinesel v skledici malo mleka, ki ga je dal zbujenemu otroku. Potem se je splazil nesrečnež skozi vrata na prosto.

Za hišo je stal mal voziček, na katerega je spravil vse svoje stvari. Ko je naredil med dvema vrečama izbočen prostor, je položil vanj sena, šel po otroka in ga dejal na to čudno posteljo.

Zopet je izginil v hišo. Ko je šele po dolgem času prišel vun, je prijel za voziček ter ga peljal do cestnega ovinka, odkoder je bilo še lahko videti kočo.

Solnce je pravkar vzhajalo — okna vaških hiš so se lesketala v zlatem blesku.

Kamnosek je obstal in mračno, prezirljivo gledal proti koči, ki jo je pred leti postavil z lastnimi močmi.

Tu, glej. — iz kočice se je začel dvigati dim vedno višje in višje... kmalu so začeli sikati ognjeni jeziki z vseh strani kočice.

In stisnil je kamnosek pest in jo visoko dvignil:

»Ha, prišli ste v vas in skalili mir in složnost, ki je vladala v nji. Preslepili ste moje ljudi z denarjem in z zvijačami, da so postali izdajice... In, ker nisem soglašal z vašimi načeli in nazori, ste me potisnili v nesrečo, da moram kot berač ostaviti rojstno vas...!

Več ni mogel. Zapustile so ga moči.

In plameni so švigali vedno višje in višje, kakor da bi zahtevali od neba maščevanja...

Kamnosek je prijel zopet za voziček. Kolesa so zaškripala, in izginil je ze ovinkom...

Svet je velik — beda in skrb nimata domovja...

◦ RAZNOTEROSTI ◦

Indijska žena. V Indiji se omoži vsako leto 255.000 deklet s petimi leti, dva milijona deklet z 8—9 leti in 6 milijonov v starosti 10—16 let. Približno 9 milijonov deklet se poroči v starosti 15—20 let. Seveda je v Indiji življenje povsem drugačno. Deklice so mnogo prej zrele kot pri nas. Vendar ne more biti

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

pri večini tamošnjih zakoncev govora o ljubezni, ker so pač še otroci. V Indiji je več milijonov mater, ki so stare šele 13—14 let in starih mater, ki štejejo 25—28 let! Ženska je v Indiji sužnja, njeno življenje ne velja nič.

Ženske pri Eskimotih. Na najvišjem severu zemlje, kjer vlada večni led in sneg ter imajo celega pol leta temo in mrak, žive Eskimoti. V deželi Grönlandski so veseli rojstva deklice prav tako, kakor rojstva dečka. S 13. letom gredo otroci k birmi, z 18. letom se može in ženijo. Dekleta se pokore staršem, ki sami izbere ženina. Žene imajo zlasti mnogo dela z raztelesenjem in uporabo rib in ubitih morskih psov. Male ženske imajo prav čedne obraze in najlepše, zelo majhne nožice. Oblečene so večinoma v moške obleke, torej v hlače in kožuhe. A vse se kmalu postarajo.

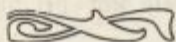
Hrvatice odlikovane. Na svetovni razstavi v Turinu je dobila veliko častno nagrado hrvatska ženska zadruga za domačo obrt v Petrinji.

Lekarničarke na Hrvatskem. Gdč. Golubica Grubičeva in gdč. Borislava Kneževićeva sta vstopili v Zagrebu v lekarno kot lekarniški pomočnici.

Srbkinje v Bosni imajo 16 dobrodelnih in kulturnih društev, katerih sedež je v Sarajevu.

Moda in industrija. Francoski list »Petit Parisien« poroča, da je vsled ozkih kril, ki so sedaj v modi, poraba sukna in družega blaga prav izdatno in naravnost občutno manjša. V Roubaixu je zaradi tega prizadetih 20.000 delavcev in delavk. Precejšen del belgijskih delavcev so morali celo odpustiti. Roubaix sam je imel zaradi te mode v zadnjem letu 16 milijonov frankov manj dohodkov. V mnogih industrijskih mestih na Francoskem in v Belgiji vlada velika beda. Tudi takoimenovane »kimonobluze« delajo raznim tovarnam mnogo škodo, ker potrebujemo zanje prav malo blaga. Ozka krila pa so tudi večji del odpravila spodnjice, zato je 90 odstotkov delavcev in delavk spodnjih kril brez dela.

Novomodni muf. V zadnjih letih je postajal muf vedno večji in ročne torbice so se izpremenile v prave kovčge. Sedaj si je moda izmislila nekaj novega in praktičnega. Združila je muf in torbo. Zgornji del mufa se zapenja z gumbi; ako ga odpneš, vidiš spodaj svilnato podloženo torbico. Seveda so ti mufi tako veliki, da se človeku kar smili uboga modna žrtev, ki mora vleči za seboj tako veliko in okorno stvar.

Navadne zrnate kave

marsikdo ne mara, ker mu škoduje. Zrnata kava obsega namreč takozvani kofein, ki pogosto neugodno vpliva na človeške živce in na delovanje srca. Posebno opazujemo to pri otrokih, pri bolnikih, pri slabotnih itd. Marsikomu so zdravniki kar naravnost prepovedali piti zrnato kavo. Ker pa se je kava povsod tako zelo priljubila, da skoro ni mogoče brez nje izhajati, je bilo seveda treba misliti na nadomestilo. In tako nadomestilo se je našlo v »Žitni kavi«. Žitna kava nele da ne vpliva neugodno na živce, kakor zrnata kava ima tudi to dobro lastnost, da je redilna, kar pri zrnati kavi pogrešamo. Vsaka žitna kava, ki se dobi na prodaj, seveda ni — kakor je to povsod — enako dobra. Čisto jasno je, da mora biti žitna kava napravljena iz najboljšega žita; to je prvi pogoj. Potem mora biti v tovarni dobro pripravljena, in slednjič mora biti vedno sveža, da ne izgubi vonja. Vsem tem zahtevam v najpopolnejši meri odgovarja Kolinska žitna kava. Da Kolinska tovarna za svoje izdelke rabi le najboljše surovine in jih dobro pripravlja, je pri tako solidnem podjetju, kakor je Kolinska tovarna, že samo po sebi umljivo; in zato ni treba o tem še obširneje govoriti. Opozarjamo le še na eno prednost Kolinske žitne kave, ki je nima vsaka druga, namreč, da se v poljubnih množinah dobiva sproti vedno sveža v trgovinah in da torej ni treba doma imeti cele tedne stare žitne kave. Kolinska žitna kava, posebno če si ji pridejala še priznana izborne Kolinske kavne primesi, je z mlekom zmešana, pa tudi brez mleka, v resnici izvrstna pijača, ki popolnoma nadomestuje pravo zrnato kavo. Marsikdo je od prave kave niti v prvem hipu ne razloči. Tekne vsakemu enako dobro zjutraj kot zajuterk kakor popoldne kot južina. Pa tudi po kosilu se je nikdo ne brani. Najbolj ugaja, to še enkrat poudarjamo, ker smo se že neštetokrat prepričali, Kolinska žitna kava s Kolinsko cikorijo. Poleg svojih odličnih in splošno pripoznanih lastnosti ima Kolinska žitna kava — kakor seveda tudi Kolinska kavna primes — še to prednost pred drugimi izdelki te vrste, da je pristni domači izdelek iz domače ljubljanske Kolinske tovarne. Zato je ne samo v prid vsakemu posamezniku, temveč tudi naši celokupnosti, da dajemo pred vsemi drugimi prednost Kolinski žitni kavi in Kolinski kavni primesi.

Tiskarna in litografijski zavod

J. Blažnika nasl.

==== *v Ljubljani* ====

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

*Pisemski naslovi, računi, etikete,
vizitnice in sploh tiskarska ter
———— litografična dela. ————*

Priznano najboljša oljnate barve

zmlate s stroji najnovejše sestave — prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann-a nasl., Ljubljana

Prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

———— Ustanovljena 1832. ————

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobe brezplačno.